

Τὸ θεῦμα, βέβαια, συντελέστηκε καὶ ἀποκλήθηκε μάλιστα Ἑλληνικὸ ἀπὸ τὸ διάστημα Φηγγιέ, μοναδικὸ στὰ γαλλικὰ γράμματα ἀπὸ τὸν Μπαρρές, κητυπληκτικὸ, ἀπὸ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος γραμμικολόγους, ἀλλὰ συντελέστηκε ἀπὸ Κεϊνον ποὺ ἕνας ἐστάθηκε, θαυμασμένος γιὰ τὸ ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα πνεύματα τῆς Γαλλίας, τὰ ὁποῖα ἢ παραζαλισμένη νεοελληνικὴ σοφία ἀδύνατο νὰ ξεχωρίσῃ, πολεμημένος μὲ κηκία καὶ μωρὸν ἐγωϊσμό, ἀπὸ τὰ περιορισμένα καὶ σχολαστικά, μὲ ἀμάθεια καὶ κοιμισμένη διάνοια ἀπὸ τὰ γκαρτὸν ντὲ λέττρ, ποὺ κηκτὰ ἀκόμη δὲν ἐτόλμησαν ὅ,τι οἱ κριτικοὶ μας ἐδῶ τῶν ξένων λογοτεχνιῶν, ποὺ ὄχι μοχητῆρὰ καὶ μικροφιλότιμ, ἀνεύλαθα καὶ ἀσυνήδειτα, ὅπως μοῦ ἔλεγε κάποιος προχθές, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ σύγχυση ποὺ παθλίνουν τῶν ἀξιῶν, ὅπως ἐγὼ πιστεύω, ἀνακητεύουν τὸ μεγάλο του ὄνομα μὲ νεοελληνικὰ ὀνόματα φιλοπόνων γαλλικογράφων. Τὸ θεῦμα συντελέστηκε πλήρως καὶ ἐκηρύχθηκεν ἀκόμη ἀπὸ ἕνα Α. Φράνς, ἀπὸ ἕνα Μωρράς, ἀπὸ ἕνα Μπαρτοῦ, ἀπὸ τὸ Ροστάν, τὸν Π. Φόρ, καὶ κηκτὰ τρόπο ἀπὸ ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, ποὺ μόνον τὴν ἀθάδεια νὰ μὴ φοβίζει, τὴν ἀγραμμικτωσύνη καὶ τὴ μωρία. Λόγια αὐτὰ στὸ Temps δημοσιευμένα τοῦ Souday.

Περνὰ μάλιστα καὶ γιὰ θρησκεία μὲ κηκτῆς καὶ ἀποστόλους ποὺ φέρουν ὀνόματα ὡς ἐκεῖνα τοῦ Ατταγιέντ, τοῦ Ντὺ-Πλεσύ, τοῦ Ρενγῶ, ὀνόματα ποὺ ἀναφέρονται σήμερα μὲ ἀπειρο σεβασμὸ καὶ ποὺ θεωροῦνται τὰ ἀγνότερα καὶ τὰ πλέον κηκτὰ στὴν ποιητικὴ τέχνη καὶ στὰ ἔργα τῶν ὁποῖων ἢ γαλλικὴ γλῶσσα ἔχει πάρει τὴν ὡραιότητα τῆς ἀπόλυτης τελειότητας.

Ἀλλὰ καὶ στὰ μεγάλα λεξικά, τοῦ Ακροῦ; καὶ τὰ ἄλλα, ἀν κηκτὰ φύγει κηκτῆς, πρὸ πάντων στὰ τελευταῖα των συμπληρώματα, τὰ μετὰ τὸ 1910, ὅπου γύρω ἀπὸ τὴν εἰκόνα Ἐκεινοῦ συνκεδελφόνεται τὴν ὄνομα του μὲ τὰ μεγαλύτερα τῶν γάλλων ποιητῶν τῆς ἀκμῆς τῆς λυρικῆς τέχνης, θὰ δεῖ καὶ «ἐπίσημα» ὅτι καὶ ἀστερισμὸν ἀκόμη σημειῶνει μὲ τὴ Ρωμανικὴ σχολή ὁ ποιητῆς τῆς Ἐνόνης μὲ τὸ καθαρὸ πρόσωπο καὶ τῆς Ἐριφύλης, ὅμοια μὲ τὸν ὁποῖον μόνον τὸ Ἐφτάστρι τῆς Ρονσαρικῆς πλειάδας φεγγοβολεῖ στὸν οὐρανὸ τῆς ποιητικῆς Γαλλίας.

Ποῖος ὅμως ποτὲ ἀπὸ τοὺς ἐδῶ κηκτικίζοντας ξεχώρισε μέσα ἀπὸ τὸν ματοδέτη τοῦ M courre de France, τὴν ἀλήθεια γιὰ μιὰ ἀσφαλτὴ καὶ ὄχι παιδαριώδικη κρίση, τοὺς πνευματικισμένους ἀπὸ τὸ Μωκλαίρ, τὸν Κοὲν καὶ τὸν Κανούτο, (!) ἀπὸ τοὺς συγχρισμένους καὶ τοὺς συγχίζοντας, τοὺς ἀνακητεύοντας τὸ ἴδιο χοντρὸκοπα κηκτῶ, τὸ πρῶτο τυχὸν ὄνομα μὲ τὰ ὀνόματα ἑνὸς Souday καὶ ἑνὸς Bidou, ὅσοδῆποτε πασκληιμένα αὐτὰ τὰ δεύτερα, ἀπὸ ὑπόνοια ὑπεροχῆς, λόγῳ τῶν φύλλων περισσότερο ποὺ γράφουν, ὑποθέτω, μὲ μερικὰ ἐπιθετὰ διακοσμητικὰ καὶ κάπως ἐξίρητα.

Ποῖος ποτὲ μᾶς ἐδειξε πῶς συμβουλευτῆκε τὸ Φράνς σὲ τέτια ζητήματα καὶ τὸ Μωρράς, τὸ Φηγγιέ καὶ τὸν

Μπαρρές, μόνους εἰδικούς νὰ ἀποφανθοῦν γιὰ τὴ γλῶσσα τους, ποῖος ποτὲ μᾶς ἐδειξε πῶς εἶπε σὲ θέση νὰ ζυγιάσῃ τὴ βαρύτητα στὸ μοναδικὸ λόγὸ τοῦ Ροστάν στὴ Σορμπόνη, (δημοσιευμένο περίστῳ στὸ Temps) ἐκεῖ ὅπου δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ Σενγιέ στέκει τὸ ὄνομα Ἐκεινοῦ ποὺ ἐθαυματοποίησε πραγματικὰ στὴ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ ποίηση, μετρηθεῖς, κατὰ τὸν ἴδιο Α. Φράνς, μὲ τὸ Ρακίνα στὴν τραγωδία, καὶ στὸ στίχο μὲ τοὺς ὀνομαστότερους τῆς ἀναγεννήσεως; Καὶ τὸν ὕμνο στὸ δάσκαλό του τοῦ πρίγκηπα γάλλου ποιητῆ ποῖος τὸν λογάρισε καὶ τοῦ Μπαρτοῦ τὸ θαυμασμὸ καὶ κάθε ἀριστεροῦ καὶ κάθε ξεχωριστοῦ;

Ἀκόμη καὶ τῶν δύο σημηκτικῶν κηκτικῶν τοῦ Temps καὶ τῆς Ἐφημερίδας τῶν συζητήσεων, ἀν παρακολουθοῦσαν συστημητικώτερα καὶ μὲ περισσότερη προσοχὴ τὸ ἔργον (καὶ τοὺς κηκτικούς αὐτοὺς πρῶτος ἐγὼ νομίζω τοὺς παρουσίασα στὸ ἑλληνικὸ δημόσιο στὴν περί Π. Φόρ μελέτη μου στὴ Νέα Ζωή) θὰ ἔδλεπαν οἱ ἀνακηκλύφαντες χωρὶς κηκμιά ὑπεύθυνη βοήθεια ἄλλοτε σὲ στιχοιργὸ ὁμοφυλλὸ των, ἀγνωστο στὴ γαλλικὴ ποίηση, τὸ διάδοχο τοῦ ντὲ Λιλ καὶ τοῦ Μκλέρμπ (!) θὰ ἔδλεπαν, λέγω, θὰ κηκτῶνταν ἴσως νὰ ξεχωρίσουν, πότε προτφέρουν κηκτῶι, συναντῶμενοι μὲ τοὺς ἀρίστους ποὺ προκνάφερα, ἀνεπιφύλαχτο θαυμασμὸ σὲ μεγάλα ἔργα τῆς γαλλικῆς Τέχνης, ὅπως συμβαίνει μὲ τὴν Ἰφιγένεια τοῦ Μορέας (*), π.χ., καὶ πότε γαλατικὴ ἀδρότητα, σὲ προσπάθειες ὑπεροχῶν ἴσως, ἀλλὰ ξένων συγγραφέων, ὅπως συνέδη μὲ τὸν Ἅγιον Σεβαστιανὸν τοῦ Ντανούντσιο. Αὐτὰ γιὰ τὴν ὥρα.

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

(*) Ἡ Ἰφιγένεια τοῦ Μορέας δὲν πέτυχε περισσότερο στὴ σκηνη ἀπο τὸν Ἅγιο Σεβαστιανὸ, μολονότι παραστάθηκε πολὺ περισσότερες φορές στὴ Γαλλικὴ κωμωδία, ἀντὶ αὐτοῦ ὅμως ἐδιδάχτηκε σὲ τρία ὡς τότε Πανεπιστήμια, δύο γαλλικὰ καὶ ἕνα ἀμερικάνικο, ἐπαίχτηκε δὲ ἀπὸ μαθητὰδες ἑνὸς παρισικοῦ κηκγγίου — διευθυντῆς τοῦ ὁποῖου εἶναι κατὰ τὸν Μπαρρές μιὰ δόξα τῆς Σορμπόνης — τιμῆ, ποὺ κατὰ τὸν ἴδιο κηκτῶ, ἀποπέμειται σιὺς μεγαλήτεους τραγικούς καὶ ποὺ δὲν τὴν εἶδεν ὡς τώρα κανένας ἀπο τοὺς οὐληρόνους.

M.

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ «Καθρέφτης» ποὺ παίζεται στὰ Ἐξάρχεια, στὸ θεατρικὸν τῆς γειτονιάς μας, χαλάει τὸν κόσμον. Ἐξυπνὴ ἐπιθεώρηση, καὶ μὲ τὴ Ροζαλίτσι μάλιστα, καὶ χαριτωμένη. Τὰ δίστιχα ποὺ γίνονται κάθε βράδῳ σιὺς θεατῆς ἔχουν ἀρκετὸ γούστο. Νά, δύο ἀπ' αὐτὰ :

Νά, καὶ ὁ δεινὸς μεταφραστῆς, ὁ Κώστας Τρικογλίδης, ποὺ ἄλλο εἶναι νὰ σοῦ πῶ καὶ ἄλλο νὰ τὸν ἴδεις, ποὺ ὡς τώρα στρέματα ἐκίτῳ μᾶς ἔχει μεταφράσει καὶ ἂν πάει ἔτσι ὀλάκερη δὲν τονὲ σῶνει ἢ Πλάση.

Ἦρθε νὰ δεῖ τὰ μούτρα του ἀπόψε στὸν «Καθρέφτη» τὸ σκηκολόγῳ τοῦ «Νουμά» τοῦ μαλλιαροῦ καὶ ψεύτη. Νουμάς ὁ πέρ, Νουμάς ὁ φίς, ὁ Γκόλφης καὶ ὁ Στογιάννης καὶ ὁ Παρορίτης ὁ κηκτῶς ὅπου τὸ νοῦ σου χάνεις.

— ΪΨΕΝ : «Ὁ ἀρχιτέκτων Σόλνες», μεταφρ. Κ. Αὐγέρη Λογοτεχνικὴ βιβλιοθήκη Φέξη, 1915.) Δρ. 1,50.